

Formula lui Taylor

Definition 1 Fie $D \subseteq \mathbb{R}, x_0 \in \mathbb{R}$ si $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ derivabila de n ori in x_0 . Functia polinomiala $T_n f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$

$$T_n f(x) = f(x_0) + \frac{(x - x_0)}{1!} f'(x_0) + \dots + \frac{(x - x_0)^n}{n!} f^{(n)}(x_0)$$

se numeste **Polinomul lui Brooke-Taylor de grad n** , atasat functiei f si punctului x_0 . Functia $r_n f : D \rightarrow \mathbb{R}$

$$r_n f(x) = f(x) - T_n f(x), \forall x \in D$$

se numeste **restul Taylor de grad n** atasat functiei f in punctul x_0 .

$$f = T_n f + r_n f$$

se numeste **formula lui Taylor de ordin n** .

Theorem 2 (teorema lui Taylor-Young) Fie $I \subseteq \mathbb{R}$ un interval, $x_0 \in I$ si $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Daca f e de n ori derivabila in x_0 atunci exista o functie $\alpha_n f : I \rightarrow \mathbb{R}$ astfel incat:

1. $(\alpha_n f)(x_0) = 0$;
2. $\alpha_n f$ e continua in x_0 ;
3. $\forall x \in I$

$$f(x) = f(x_0) + \frac{(x - x_0)}{1!} f'(x_0) + \dots + \frac{(x - x_0)^n}{n!} f^{(n)}(x_0) + (x - x_0)^n (\alpha_n f)(x).$$

Theorem 3 (teorema lui Taylor) Fie $I \subseteq \mathbb{R}$ un interval, $x_0 \in I$ si $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Daca f e de $n + 1$ ori derivabila in x_0 . Atunci

$\forall p \in \mathbb{N}, p \geq 1$ si $x \in I \setminus \{x_0\}$ $\exists c$ intre x si x_0 astfel incat

$$(r_n f)(x) = \frac{(x - x_0)^p (x - c)^{n-p+1}}{n! p} f^{(n+1)}(c).$$

Remark 4 Deoarece c e cuprins intre x si x_0 , putem defini

$$\theta := \frac{c - x_0}{x - x_0}, \text{ deci } \theta \in]0, 1[\text{ si } c = x_0 + \theta(x - x_0).$$

Restul se poate exprima, printre altele, si intr-una din urmatoarele forme:

$$(r_n f)(x) = \frac{(x - x_0)^{n+1} (1 - \theta)^{n-p+1}}{n! p} f^{(n+1)}(x_0 + \theta(x - x_0)) \quad \textbf{Schl\"omilch-Roche};$$

$$(r_n f)(x) = \frac{(x - x_0)^{n+1} (1 - \theta)^n}{n!} f^{(n+1)}(x_0 + \theta(x - x_0)) \quad \textbf{Cauchy};$$

$$(r_n f)(x) = \frac{(x - x_0)^{n+1}}{(n + 1)!} f^{(n+1)}(x_0 + \theta(x - x_0)) \quad \textbf{Lagrange}.$$

Remark 5 Formula lui Taylor de ordin n corespunzatoare lui f în punctul $x_0 = 0$, cu restul lui Lagrange se numeste **formula lui Maclaurin**:

$$f(0) = f(0) + \frac{x}{1!}f'(0) + \dots + \frac{x^n}{n!}f^{(n)}(0) + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!}f^{(n+1)}(\theta x) \text{ cu } \theta \in]0, 1[.$$

Exemple

- $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = e^x$, iar $f^{(k)}(x) = e^x$ cu k întreg

$$e^x = 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!}e^{\theta x}$$

- $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sin x$, iar $f^{(k)}(x) = \sin(x + \frac{k\pi}{2})$ cu k întreg

$$\sin x = \frac{x}{1!} - \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} - \frac{x^7}{7!} + \dots + (-1)^{n-1} \frac{x^{2n-1}}{(2n-1)!} + (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!} \cos(\theta x), \text{ cu } \theta \in]0, 1[.$$

- $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \cos x$,

$$\cos x = 1 - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} - \frac{x^6}{6!} + \dots + (-1)^{n-1} \frac{x^{2n-2}}{(2n-2)!} + (-1)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} \cos(\theta x), \text{ cu } \theta \in]0, 1[.$$

- $f :]-1, \infty[\rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \ln(1+x)$, iar $f^{(k)}(x) = (-1)^k \frac{(k-1)!}{(1+x)^k}$ cu k întreg

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3} - \frac{x^4}{4} + \dots + (-1)^{n-1} \frac{x^n}{n} + (-1)^n \frac{x^{n+1}}{(n+1)} \frac{1}{(1+\theta x)^{n+1}}, \text{ cu } \theta \in]0, 1[.$$

Caracterizari ale punctelor de optim cu ajutorul derivatelor de ordin superior

Theorem 6 Fie $I \subseteq \mathbb{R}$ un interval, $x_0 \in I$, si $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ o functie de $n \geq 2$ ori derivabila în x_0 astfel incat:

$$(i) \quad f'(x_0) = f''(x_0) = \dots = f^{(n-1)}(x_0) = 0,$$

$$(ii) \quad f^{(n)}(x_0) \neq 0.$$

Atunci:

1. x_0 e un punct de **minim local** al lui f relativ la I daca

$$n \text{ e par si } f^{(n)}(x_0) > 0;$$

2. x_0 e un punct de **maxim local** al lui f relativ la I daca

$$n \text{ e par si } f^{(n)}(x_0) < 0;$$

3. x_0 e un punct de **optim local** al lui f relativ la I daca si numai daca

$$n \text{ e par}.$$